

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 27/2021-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľa a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základných práv podľa čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 349/2012, uznesením Okresného súdu Pezinok č. k. 4 C 349/2012-394 zo 14. augusta 2018, rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 4 C 349/2012-260 z 20. apríla 2017, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 15 Co 1/2018-305 z 13. júna 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 24/2019 z 31. marca 2020, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a argumentácia v ústavnej sťažnosti

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základných práv podľa čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 349/2012, uznesením okresného súdu č. k. 4 C 349/2012-394 zo 14. augusta 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“), rozsudkom okresného súdu č. k. 4 C 349/2012-260 z 20. apríla 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co 1/2018-305 z 13. júna 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 24/2019 z 31. marca 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal proti žalovanej ochrane osobnosti a ktorou žiadal uložiť žalovanej povinnosť do 15 dní od právoplatnosti rozsudku doručiť okresnému súdu list, v ktorom požadoval jej ospravedlnenie za to, že obsahom listov z 29. decembra 2011 a 24. januára 2012 opakovane okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 305/2008 uviedla nepravdivé a pravdu skresľujúce informácie týkajúce sa jeho osoby o tom, že jej neumožnil vykonať ohliadku nehnuteľnosti v dvoch stanovených termínoch, a to 13. decembra 2011 a 13. januára 2012 (v označenom konaní mu preto hrozí poriadková pokuta, pozn.). V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd konštatoval, že bolo procesnou povinnosťou žalobcu (t. j. sťažovateľa) preukázať samotnú existenciu

v žalobe označených listov, ktoré žalovaná v pozícii znalkyne adresovala súdu a obsahom ktorých mu mala spôsobiť zásah do jeho osobnostných práv. Žalobca (sťažovateľ) dôkazné bremeno o skutkovom tvrdení, že práve listami žalovanej došlo k neoprávnenému zásahu a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť mu ujmu na jeho osobnostných právach, neuniesol. Okresný súd preto jeho žalobu zamietol. Krajský súd napadnutým rozsudkom po odvolaní sťažovateľa rozsudok okresného súdu potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Sťažovateľ v predmetnom konaní podal aj dovolanie, ktoré ale najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol a zaviazal sťažovateľa nahradiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania.

3. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ rozsiahlou argumentáciou poukazuje na skutočnosť, že podanie žalovanej z 20. decembra 2017, ktorým táto reagovala na jeho podanie z 19. decembra 2017, mu nebolo doručené. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 19. júla 2018 toto podanie bolo nesprávne založené a do príslušného súdneho spisu bolo vytlačené a zažurnalizované až 19. júla 2018. Sťažovateľ bez toho, aby konkretizoval obsah predmetného podania, resp. to, aký konkrétny dopad mohla mať skutočnosť, že (rovnako ako konajúce súdy, pozn.) nemal o predmetnom podaní v období od 20. decembra 2017 do 19. júla 2018 vedomosť, na jeho právo na spravodlivý súdny proces, tvrdil, že takýmto „zatajením“ predmetného podania bolo porušené toto jeho právo spolu s čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny. V každom prípade po právoplatnom skončení veci si protistrana sťažovateľa vyčíslila náhradu trov konania aj za predmetné podanie z 20. decembra 2017 (v sume 61,41 €, pozn.). Okresný súd následne uznesením č. k. 4 C 349/2012-327 z 19. júla 2018 vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodol o trovách odvolacieho a prvostupňového konania. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť (v ktorej žiadnym spôsobom nespochybňoval sumu 61,41 € za vyhotovenie vyjadrenia z 20. decembra 2017 – ale spochybňoval celý nárok protistrany na náhradu trov konania, pozn.). O jeho sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka ale rozhodla napadnutým uznesením (č. k. 4 C 349/2012-394 zo 14. augusta 2018) sudkyňa JUDr. Ingrid Daxner. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti ale freneticky poukazoval na skutočnosť, že táto sudkyňa bola rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 4 C 78/2013 z 13. júla 2018 vylúčená z prejednávania a rozhodovania vo veci

pod sp. zn. 4 C 78/2013 (konanie, v ktorom sťažovateľ žaloval Slovenskú republiku zastúpenú Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky) práve pre svoju zaujatosť voči sťažovateľovi. Sťažovateľ preto zastáva názor, že o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu o trovách konania rozhodovala zaujatá sudkyňa, čo považuje za porušenie čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ napriek tomu, že v poučení napadnutého uznesenia okresného súdu bolo s poukazom na § 357 Civilného sporového poriadku výslovne uvedené, že odvolanie proti nemu nie je prípustné, proti nemu podal odvolanie. Napokon sťažovateľ uviedol, že nahliadnutím do súdneho spisu 17. júla 2020 zistil, že okresný súd jeho odvolanie v tejto veci stále nepredložil odvolaciemu súdu, a preto 23. júla 2020 adresoval okresnému súdu sťažnosť, ktorou ho žiadal „o zjednanie nápravy“.

4. Sťažovateľ zároveň svojou ústavnou sťažnosťou napáda aj meritórne rozhodnutie okresného súdu (rozsudok okresného súdu č. k. 4 C 349/2012-260 z 20. apríla 2017), krajského súdu (potvrdzujúci rozsudok krajského súdu č. k. 15 Co 1/2018-305 z 13. júna 2018) a rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým odmietol jeho dovolanie proti právoplatnému rozsudku krajského súdu. Sťažovateľ v tejto časti svojej ústavnej sťažnosti poukázal na to, že okresný súd mu nedoručil v primeranej lehote bližšie neurčené podania protistrany, a tiež, že mu nedal dostatočný priestor na to, aby sa vyjadril k obsiahlemu podaniu protistrany z 19. apríla 2017, ale 20. apríla 2017 vydal rozsudok, ktorým jeho žalobu zamietol. Krajskému súdu a najvyššiemu súdu sťažovateľ prakticky iba vyčítal, že nenapravili tieto pochybenia okresného súdu. Sťažovateľ preto napadnuté rozhodnutia považoval za flagrantné porušenie jeho práva na spravodlivý proces.

5. Sťažovateľ zároveň namietal priet'ahy v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 4 C 349/2012. Sťažovateľ napriek tomu, že v predmetnej veci podal aj dovolanie (ktoré bolo odmietnuté, pozn.), tvrdil, že konanie stále nie je ukončené a trvá už viac ako 7 rokov a 7 mesiacov (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.). Sťažovateľ zároveň dodal, že za nespravodlivé a arbitrárne považuje aj uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 442/2016-12 z 28. júna 2016 (hoci toto podľa petitu nenapáda svojou ústavnou

sťažnosťou, pozn.), ktorým mal odmietnuť jeho prvú ústavnú sťažnosť na prietahy v konaní okresného súdu pod sp. zn. 4 C 349/2012.

6. Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadostučinenie vo výške 7 000 € (hoci v petite uvádza sumu 10 000 €), teda vo výške 1 000 € za každý rok konania, pričom uviedol, že predmetná vec má pre neho mimoriadny význam, ale už bez toho, aby tento mimoriadny význam vysvetlil.

7. Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vydal toto rozhodnutie:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod č. k. 4C/349/2012 porušené boli.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Pezinok č. k. 4C/349/2012-394 z 14.08.2018 porušené boli.

3. Uznesenie Okresného súdu Pezinok č. k. 4C/349/2012-394 z 14.08.2018 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Pezinok na ďalšie konanie.

4. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 4C/349/2012-260 z 20.04.2017 porušené boli.

5. Rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 4C/349/2012-260 z 20.04.2017 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Pezinok na ďalšie konanie.

6. Okresnému súdu Pezinok prikazuje, aby v konaní vedenom pod č.k. 4C/349/2012 konal bez zbytočných prietahov.

7. Mgr. [REDACTED] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 7.000,- Eur, ktoré je Okresný súd Pezinok povinný mu zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

8. [REDACTED] priznáva úhradu trov konania v sume 364,62 Eur, ktoré je Okresný súd Pezinok povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne - advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

9. Základné právo [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky , právo podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky , právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd odmietajúcim uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.03.2020, č. k. 6Cdo/24/2019 porušené boli.

10. Základné právo [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd , právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd , právo podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 13.06.2018, č. k. 15Co/1/2018-305 porušené boli.

9. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 13.06,2018, č. k. 15Co/1/2018-305 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

10. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.03.2020, č. k. 6Cdo/24/2019 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie.

11. Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní solidárne zaplatiť [REDACTED] primerané finančné zadostučinenie 10 000,- Eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu a trovy právneho zastúpenia v sume 729,24 Euro na účet jeho advokátky JUDr. Emílie Korčeková do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu. “

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
f) ktorý je podaný oneskorene,
g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15.1 Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

15.2 Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

17. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

18. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

19.1 Podľa 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

19.2 Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

20. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

21. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

22. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

23. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

III.A K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením okresného súdu

24. Sťažovateľova námietka, že napadnuté uznesenie okresného súdu v predmetnom prípade vydala zaujatá, resp. vylúčená sudkyňa, na prvý pohľad vyznieva ako dôvodná, ale problém z hľadiska jeho prieskumu ústavným súdom spočíva v tom, že toto napadnuté rozhodnutie bolo vydané už 14. augusta 2018 a sťažovateľovi bolo doručené 12. septembra 2018.

25. Jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03, I. ÚS 343/2016). Ústavný súd zároveň podotýka, že sťažovateľ síce v predmetnom konaní podal aj mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie), ktorý ale smeroval iba proti meritórnemu rozhodnutiu, a nie proti napadnutému uzneseniu okresného súdu o trovách prvostupňového a odvolacieho konania (z príloh predložených sťažovateľom zároveň vyplýva, že dovolanie podal 3. augusta 2018, t. j. ešte pred vydaním napadnutého uznesenia okresného súdu). Na plynutie lehoty nemohla mať vplyv ani skutočnosť, že sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu podal odvolanie, pretože toto bolo taktiež neprípustné (§ 357 Civilného sporového poriadku *a contrario*, pozn.), na čo bol v poučení sťažovateľ okresným súdom správne poučený. Takéto „odvolanie“ sťažovateľa nemohlo mať v konečnom dôsledku vplyv na právoplatnosť napadnutého uznesenia okresného súdu. Dopytom na informačnej kancelárii krajského súdu si ústavný súd overil, že odvolanie sťažovateľa v predmetnej veci bolo uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co 120/2020 z 30. októbra 2020

odmietnuté bez toho, aby bola skúmaná vecná správnosť napadnutého uznesenia (§ 386 Civilného sporového poriadku).

26. Sťažovateľ podal v tomto prípade ústavnú sťažnosť až takmer po dvoch rokoch, je teda zrejmé, že ústavná sťažnosť smerujúca proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bola podaná až po uplynutí zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

27. Ústavný súd v tomto momente na okraj poukazuje na argumentáciu sťažovateľa, ktorý tvrdil, že napadnuté uznesenie okresného súdu nebolo ku dňu podania ústavnej sťažnosti doručené jeho právnej zástupkyňi JUDr. E. Korčekovej. Zo samotnej ústavnej sťažnosti nie je zrejmé, akým spôsobom mala mať táto okolnosť vplyv na potenciálne porušenie ním označených článkov ústavy, listiny a dohovoru, ale do určitej miery len ilustruje paradoxy, ktoré sú typické pre mnohé podania sťažovateľa adresované (nielen) ústavnému súdu. Z listín, ktoré priložil sťažovateľ k svojej ústavnej sťažnosti, vyplýva, že vo svojej sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o trovách konania sa okrem iného sťažoval na okolnosť, že toto rozhodnutie bolo doručené jeho právnej zástupkyňi JUDr. E. Korčekovej, pričom podľa jeho tvrdenia táto bola splnomocnená iba na jeho zastupovanie v odvolacom konaní. Túto okolnosť považoval za porušenie práva na spravodlivý proces, hoci bolo zrejmé, že predmetné rozhodnutie súdu sa dostalo do jeho dispozičnej sféry, pretože v zákonnej lehote proti nemu podal sťažnosť. Po tom, čo sudkyňa okresného súdu rozhodla o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, bolo toto rozhodnutie preto doručené priamo sťažovateľovi. No paradoxne v ústavnej sťažnosti považoval za porušenie svojich ústavných práv, naopak, skutočnosť, že toto rozhodnutie nebolo doručené jeho právnej zástupkyňi (hoci predtým výslovne tvrdil pravý opak). Ústavný súd aj vzhľadom na už uvedené ale nemá pochybnosť, že napadnuté uznesenie okresného súdu bolo v tomto prípade doručené sťažovateľovi účinne 12. septembra 2018. Vyplýva to jednak z jeho podania (odvolania), ktoré adresoval okresnému súdu 18. septembra 2018, ale tiež z poznámky vyznačenej v pravom hornom rohu napadnutého uznesenia v znení „Došlo 12/9/2018“.

III.B K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu

28. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

29. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

30. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného

súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

31. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok okresného súdu mohol byť predmetom súdneho prieskumu realizovaného odvolacím súdom, pretože sťažovateľ mal možnosť proti nemu podať odvolanie (čo aj urobil, pozn.). Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom okresného súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

III.C K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

32. Krajskému súdu a najvyššiemu súdu sťažovateľ prakticky iba vyčítal, že nenapravili ním namietané pochybenia okresného súdu týkajúce sa doručovania podaní protistrany. Ústavný súd ale na tomto mieste konštatuje, že sťažovateľ žiadnym spôsobom ani len nepoukázal na konkrétny obsah týchto podaní. Navyše v čase podania odvolania a taktiež dovolania mohol na obsah podaní protistrany adekvátne zareagovať, sťažovateľovi akoby len prekážalo, že na nich nemohol zareagovať extenzívne už v konaní pred okresným súdom. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ neuviedol žiadnu argumentáciu spochybňujúcu závery napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu (okrem všeobecného tvrdenia, že porušili jeho právo na spravodlivý proces, pozn.). Sťažovateľ prakticky žiadnym spôsobom nespochybňuje tieto rozhodnutia okrem samotného faktu, že nevyhoveli jeho opravným prostriedkom.

33. V tomto momente ústavný súd podotýka, že iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s rozhodnutím všeobecného súdu vo všeobecnosti nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným (m. m. I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012). Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (napr.: II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno základné právo na súdnu ochranu (resp. právo na spravodlivý proces) stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom strán konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

34. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

35. V prípade ústavnej sťažnosti sťažovateľa absencia konkrétnej argumentácie smerujúcej proti napadnutým rozhodnutiam krajského súdu a najvyššieho súdu v spojení s tým, že z opisu skutkového stavu sťažovateľom nevyplýva žiadna možnosť porušenia ním označených práv, mala za dôsledok to, že ústavný súd jeho ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde,

pričom dôvodom na odmietnutie by mohla byť aj skutočnosť, že v tejto časti návrh nemá náležitosti ustanovené zákonom [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].

III.D K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 349/2012

36. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza v zásade právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla s'ťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde] bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02). V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv s'ťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto s'ťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

37. Zo samotnej ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa je zrejmé, že otázka jeho žaloby o ochranu osobnosti bola meritórne rozhodnutá napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý nadobudol právoplatnosť 25. júna 2018. S'ťažovateľ sa teda na ústavný súd obrátil so svojou ústavnou s'ťažnosťou (resp. v jej časti, ktorou namietal priet'ahy v konaní, pozn.) v čase, keď porušenie označeného základného práva na okresnom súde už netrvalo a konanie o jeho ústavnej s'ťažnosti pred ústavným súdom preto nebolo spôsobilé naplniť

účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru (mutatis mutandis I. ÚS 6/03, II. ÚS 871/2016). Na tento skutkový stav nemá vplyv ani skutočnosť, že v čase podania ústavnej sťažnosti nebolo ešte rozhodnuté o trovách dovolacieho konania (na čo poukazoval sťažovateľ, tvrdiac, že predmetné konanie o jeho žalobe o ochranu osobnosti preto dosiaľ nemožno považovať za ukončené, pozn.). Ústavný súd v tomto kontexte zdôrazňuje, že právna neistota sťažovateľa týkajúca sa jeho žaloby o ochranu osobnosti bola odstránená právoplatným meritórnym rozhodnutím a túto skutočnosť nemôže ovplyvniť neskoršie rozhodovanie súdu o čiastkových nárokoch, ako je náhrada trov dovolacieho konania. Ústavný súd uznáva, že aj v konaní o náhrade trov dovolacieho konania môže teoreticky dôjsť k súdnym prietahom (najmä vo vzťahu k úspešnej strane konania – čo ale nie je prípad sťažovateľa, pozn.), ale v takomto prípade sa lehota na ich posúdenie ústavným súdom odvíja od dátumu meritórneho rozhodnutia dovolacieho súdu, a nie od podania samotnej žaloby. Vzhľadom na skutočnosť, že medzi doručením rozhodnutia dovolacieho súdu sťažovateľovi a podaním jeho ústavnej sťažnosti neuplynuli ani dva mesiace, je ale táto otázka v tomto momente bezpredmetná.

38. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď napadnutým postupom okresného súdu namietané porušenie označených práv už neprichádzalo do úvahy, bolo potrebné jeho ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.E K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 2 ústavy

39. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ústavný súd konštatuje, že predmetné články majú charakter všeobecných ústavných princípov a primárne neformulujú základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Ústavný súd preto nemá dostatok právomoci konať a rozhodnúť o porušení týchto článkov ústavy v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd túto časť

ústavnej sťažnosti sťažovateľa odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

IV.

40. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2021

Libor Duľa
predseda senátu